

ผู้คิดค้นโดย ดร.ประไพ

ปุ๋ยอินทรีย์

<http://www.raeplua.com>

วันที่ ๒๗ เดือน

พ.ศ. ๒๕๖๕

หน้า ๑๓

๑๓

รายงานพิเศษ

ปัจจุบันเกษตรกรจำนวนมากไม่น้อยที่ตระหนักและหันมาให้ความสนใจกับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อหลีกเลี่ยงจากต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะด้านปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพงขึ้นจนรับไม่ไหว จนต้องหันมาพึ่งพาปุ๋ยอินทรีย์ที่สามารถผลิตได้เองจากวัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตรที่มีอยู่จำนวนมาก

นายสมศักดิ์ ดำเนินงาม ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กล่าวว่า กรมพัฒนาที่ดิน มีหน่วยงานหลักที่ภารกิจด้านการพัฒนาและจัดการที่ดิน การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน ตลอดจนด้านการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์/สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยเฉพาะในยุคที่ปุ๋ยเคมีมีราคาแพงขึ้นและการผลิตของเกษตรกร กรมพัฒนาที่ดิน จึงได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร มุ่งเน้นให้เกษตรกรผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ลดการพึ่งพาสารเคมีทางการเกษตรให้เท่าที่จำเป็น เพื่อลดต้นทุนการผลิต และได้ปรับปรุงพื้นที่ดินที่มีความสมบูรณ์ให้กับทรัพยากรดิน เกษตรกรจะได้มีที่ดินทำกินอย่างมีประสิทธิผลและยั่งยืน

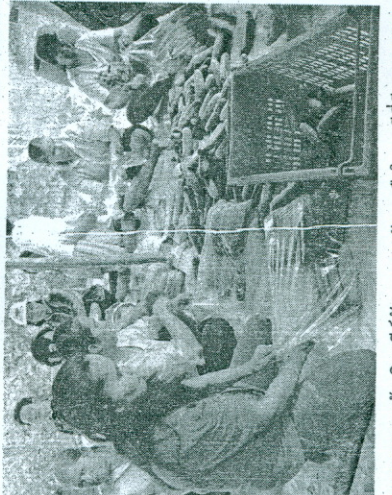
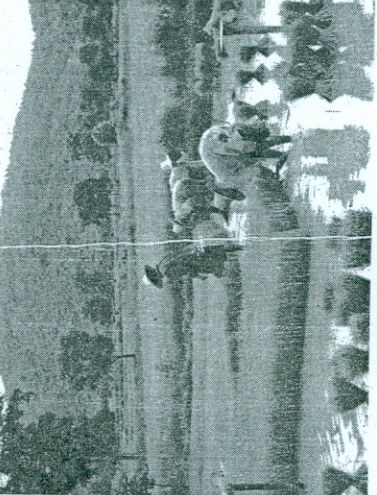
โครงการดังกล่าวได้ดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน ได้จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรแล้วจำนวน ๗๓,๐๙๙ กลุ่ม เกษตรกรจำนวน ๓.๖ ล้านราย และมีบางกลุ่มที่มีความพร้อมเข้าสู่การผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานได้ ในปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดิน จึงได้พัฒนากลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แล้ว จำนวน ๑๑๗ กลุ่ม เกษตรกร ๕๘๕ ราย ในพื้นที่ ๔๓ จังหวัด โดยให้การสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมและสนใจเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ภายหลังจากความรู้การผลิตเกษตรอินทรีย์ที่จำเป็นสำหรับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินยังทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาด้านเกษตรอินทรีย์ให้กับกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการยื่นสมัครขอรับการรับรองมาตรฐานพืชอินทรีย์กับกรมวิชาการเกษตร

พต.เร่งเสริมความรู้

ผู้จัดการกระบวนการรับรองการผลิตเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม

สมศักดิ์ ดำเนินงาม

เกษตรกรรายย่อย ที่ทำเกษตรอินทรีย์ด้วยจิตวิญญาน เป็นวิถีชีวิตที่อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูล เรียกว่า “เกษตรอินทรีย์พื้นฐาน” เกษตรกรเหล่านี้ไม่สามารถเข้าถึงหน่วยตรวจรับรองได้ เพราะมีค่าตรวจรับรองสูงและไม่คุ้มกับผลผลิตที่มีน้อย

รวมทั้งมีระบบเอกสารให้บันทึกจำนวนมาก การจับเคล็ดอ่อนกลุ่มผลิตเกษตรอินทรีย์จำเป็นต้องทำสอดคล้องกันทั้งระบบตั้งแต่การผลิต การรับประกันคุณภาพจนถึงการตลาด จึงอยู่กับผู้ผลิตต้องการเข้าสู่ตลาดระดับได้ที่ผู้กำกับและผู้บริหารยอมรับ ดังนั้น แนวทางการแก้ไข

ปัญหาในเรื่องนี้ คือการดำเนินการรับรองแบบมีส่วนร่วม ที่เรียกว่า พีโอเอส (Participatory Guarantee Systems : PGS) ซึ่งกรมพัฒนาที่ดิน ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากธนาคารพัฒนาเอเชีย ให้ดำเนินโครงการ “Promoting Participatory Guarantee Systems (PGS) for Small Scale Organic Farming in Thailand” นำร่องในพื้นที่กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย ๕ จังหวัด ได้แก่ สุรินทร์ ลำปาง เชียงใหม่ เพชรบูรณ์ และนครปฐม นายสมศักดิ์กล่าวเพิ่มเติมว่า เพื่อให้โครงการดังกล่าวขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้เรื่องระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) กรมพัฒนาที่ดิน จึงได้จัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ Training for Master Trainer หลักสูตร “ผู้จัดการกระบวนการรับรองการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม” ให้กับเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่ของกรมพัฒนาที่ดิน ที่เรียกว่า มีสเตอร์เกษตรอินทรีย์ ที่รับผิดชอบปฏิบัติงานโครงการพัฒนาภาคเกษตรกรผู้รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ปี ๒๕๖๕ รวมถึงผู้แทนกลุ่มเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการเกษตรกรแกนหลักเป้าหมายโครงการ PGS ตลอดจนเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและเครือข่ายที่ร่วมรณรงค์การดำเนินงานกับกรมพัฒนาที่ดินด้วย เพื่อให้ได้ไปปรับใช้ในการพัฒนาภาคเกษตรกรให้สามารถเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้ตามเป้าหมาย โดยแบ่งการฝึกอบรมออกเป็น ๕ รุ่น ซึ่ง รุ่นที่ ๑ จัดขึ้นแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๕-๑๗ มิถุนายนที่ผ่านมา ที่ จ.เพชรบูรณ์ ส่วนรุ่นที่ ๒ จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ณ โรงแรมเกษตราร์ตัน อ.เมือง จ.สุรินทร์ รุ่นที่ ๓ วันที่ ๓-๔ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ณ โรงแรมคุ้มภูคำ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ รุ่นที่ ๔ วันที่ ๑-๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ณ โรงแรมสวนพาราณสีริเวอร์ไซด์ อ.สามพราน จ.นครปฐม และรุ่นที่ ๕ วันที่ ๑๖-๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ณ โรงแรมเกษตราร์ตัน อ.เมือง จ.สุรินทร์ ทั้งนี้ เชื่อกันว่าการฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าวจะทำให้มีสเตอร์เกษตรอินทรีย์ระดับพื้นที่ของกรมพัฒนาที่ดิน ได้ทราบถึงบทบาทของตนเอง รวมถึงแนวทางและขั้นตอนการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรให้เข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์โดยใช้กระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม ที่สำคัญเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จะได้รับองค์ความรู้ด้านมาตรฐานเกษตรอินทรีย์โดยตรง และขั้นตอนการจัดทำกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม จนผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในที่สุด